

OBSAH

Seznam použitých značek, veličin a jednotek	10
Předmluva	14
1 Úvod	15
1.1 Význam polotovarů a jejich začlenění do výrobního procesu	15
1.1.1 Obecné zásady technologičnosti konstrukce a druhy polotovarů	16
1.1.1 Obecné zásady druhu polotovarů	18
1.1.3 Volba druhu polotovarů	19
1.1.4 Přídavky	20
Otázky a úkoly. Význam polotovarů a jejich začlenění do výrobního procesu	24
2 Polotovary vyráběné tvářením	25
2.1 Teorie tváření kovů	25
2.1.1 Základní pojmy	25
2.1.2 Základní pojmy tvárné deformace	28
2.1.3 Přetvárná rychlost, odpor, síla a práce	28
2.1.4 Vliv teploty na plastickou deformaci	29
Otázky a úkoly. Teorie tváření kovů	36
2.2 Hutní polotovary	37
2.2.1 Ocelové polotovary	37
2.2.1.1 Válcované polotovary	37
2.2.1.2 Tažené polotovary	40
2.2.1.3 Výroba trubek	40
2.2.1.4 Vytlačované polotovary	43
2.2.2 Neželezné polotovary	43
2.2.3 Polotovary z plastů a syntetických kaučuků	44
2.2.4 Volba a použití hutních polotovarů	44
Otázky a úkoly. Hutní polotovary	58
2.3 Polotovary vyráběné tvářením za tepla	59
2.3.1 Strojní kování	59
2.3.1.1 Volné strojní kování	59
2.3.1.2 Zápustkové kování	69
2.3.1.3 Zvláštní strojní kování	78
2.3.2 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	81
Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné tvářením za tepla	81

2.4	Polotovary vyráběné tvářením za studena	82
2.4.1	Stříhání	88
2.4.2	Ohýbání	97
2.4.3	Zakružování, lemování, rovnání plechů a pásů, válcování profilů	103
2.4.4	Tažení	106
2.4.5	Zvláštní způsoby plošného a objemového tváření	114
2.4.6	Protlačování	118
2.4.7	Univerzální a skupinové nástroje pro tváření plechu	123
2.4.8	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	126
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné tvářením za studena	127
3	Polotovary vyráběné odléváním	128
3.1	Přehled slévárenské výroby	128
3.2	Postup výroby odlitků	130
3.2.1	Modelové zařízení	130
3.2.2	Formovací látky	132
3.2.3	Technologický postup ručního formování	133
3.2.4	Technologický postup strojního formování	135
3.2.5	Sušení forem a jader	137
3.2.6	Odlévání kovu do forem	137
3.2.7	Vytloukání, čištění a úprava odlitků	138
3.3	Vady a kontrola odlitků	139
3.4	Lití do trvalých forem	140
3.4.1	Lití do kokil	140
3.4.2	Lití pod tlakem	140
3.5	Odstředivé lití	143
3.6	Lití do skořepinových forem	144
3.7	Lití do forem získaných metodou vytavitelných modelů	145
3.8	Technologické zásady při navrhování odlitků	146
3.8.1	Základní konstrukční pravidla	146
3.8.2	Volba tvaru odlitku se zřetelem na slévárenskou technologii	147
3.9	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	156
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné odléváním	157
4	Polotovary vyráběné svařováním	158
4.1	Svařování za působení tepla (tavné)	158
4.1.1	Plamenové svařování	161
4.1.2	Svařování elektrickým obloukem (obloukové svařování)	166
4.1.2.1	Svařování elektrickým obloukem obalenou elektrodou	170
4.1.2.2	Svařování elektrickým obloukem v ochranném prostředí	170
4.1.2.3	Svařování elektrickým obloukem v ochranném plynu – atmosféře	173
4.1.2.4	Obloukové vibrační navařování	180
4.1.3	Zvláštní způsoby tavného svařování	180
4.1.3.1	Svařování elektronovým paprskem	180

4.1.3.2	Svařování laserem	182
4.1.3.3	Svařování plazmou	182
4.2	Svařování za působení tepla a tlaku	183
4.2.1	Svařování elektrickým odporem (odporové svařování)	184
4.2.1.1	Stykové svařování	184
4.2.1.2	Bodové svařování	185
4.2.1.3	Švové svařování	186
4.2.1.4	Výstupkové svařování	187
4.2.1.5	Impulzní odporové svařování	187
4.2.2	Indukční svařování	189
4.2.3	Svařování třením	190
4.3	Svařování za působení tlaku (tlakem)	190
4.3.1	Svařování tlakem za studena	190
4.3.2	Svařování ultrazvukem	191
4.4	Svařování plastů	192
4.5	Hlavní technologické zásady	193
4.5.1	Svařitelnost kovových materiálů	193
4.5.2	Svarová pnutí a deformace	196
4.5.3	Druhy svarů a jejich značení na výkresech	199
4.5.4	Označování přídavných materiálů	199
4.5.5	Tepelné zpracování svarových spojů	204
4.5.6	Technologičnost svařovaných konstrukcí	204
4.5.7	Kontrola a zkoušení jakosti svarových spojů	210
4.6	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	211
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné svařováním	212
5	Polotovary vyráběné pájením	214
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné pájením	216
6	Polotovary vyráběné žárovým dělením materiálu	217
6.1	Plamenové řezání kyslíkem	217
6.2	Řezání elektrickým obloukem (elektrokyslíkové)	219
6.3	Zvláštní způsoby řezání	220
6.4	Rovnění plamenem	224
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné žárovým dělením materiálu	225
7	Polotovary vyráběné lepením	226
7.1	Lepidla	226
7.2	Tmely	227
7.3	Pěny	228
7.4	Hlavní technologické zásady	228
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné lepením	229

8	Výrobky a polotovary z plastů	230
8.1	Navrhování výrobků	230
8.1.1	Navrhování výstřiků	230
8.1.2	Navrhování výlisků	234
8.1.3	Navrhování odlitků	235
8.1.4	Navrhování výrobků ze skelných laminátů	235
8.2	Způsoby zpracování plastů na výrobky	236
8.2.1	Vstřikování	236
8.2.2	Lisování	240
8.2.3	Spékání	241
8.2.4	Odlévání	242
8.2.5	Rotační natavování	243
8.2.6	Zhotovování výrobků ze skelných laminátů beztlakovou technologií	243
8.3	Způsoby zpracování plastů na polotovary	245
8.3.1	Vytlačování	245
8.3.2	Válcování	247
8.3.3	Lisování	247
8.3.4	Jiné způsoby zpracování	248
8.4	Způsoby tvarování polotovarů na výrobky	249
8.4.1	Obrábění	249
8.4.2	Ohýbání	249
8.4.3	Vakuové tvarování	252
8.4.4	Vyfukování	253
8.5	Spojování výrobků a polotovarů z plastů	253
	Otázky a úkoly. Výrobky a polotovary z plastů	256
9	Polotovary vyráběné slinováním (práškovou metalurgií)	257
9.1	Výroba prášků	259
9.1.1	Mechanické způsoby výroby prášků (drcení a mletí)	259
9.1.2	Chemické způsoby výroby prášků	261
9.1.3	Elektrochemické způsoby výroby prášků	261
9.1.4	Úprava kovových prášků	262
9.2	Lisování prášků	262
9.3	Slinování prášků	267
9.4	Dodatečné úpravy	269
9.5	Výrobky ze slinutých prášků	270
9.5.1	Konstrukční materiály z ocelových slinutých prášků	270
9.5.2	Nástrojové materiály ze slinutých prášků	271
9.5.3	Vysokoteplotní materiály ze slinutých prášků	273
9.5.4	Kluzné materiály ze slinutých prášků	274
9.5.5	Třecí materiály ze slinutých prášků	275
9.5.6	Feromagnetické materiály ze slinutých prášků	275
9.6	Hlavní technologické zásady	276
	Otázky a úkoly. Polotovary vyráběné práškovou metalurgií	279

10	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP)	280
10.1	Význam bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	280
10.2	Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP)	281
10.3	Všeobecná bezpečnostní opatření	282
	Otázky a úkoly. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	283
11	Technologická cvičení	285
11.1	Určení velikosti tyčových hutních polotovarů	285
11.2	Určení velikosti polotovarů vyráběných odléváním	296
11.3	Určení velikosti polotovarů vyráběných tvářením za studena	297
11.4	Další náměty pro technologická cvičení	299
	Seznam norem pro studium strojírenské technologie a technologická cvičení .	301
	Literatura	311
	Rejstřík	313